Burgerberaad Energie 2040

Bijlageboek

Deel 1

Adviezen van het burgerberaad waarover de stemmingen hebben plaatsgevonden.
Datum: 28 oktober 2023

Deel 2

Originele tekst van de voorstellen van de werkgroep Cocreatie.
Datum: 15 januari 2024

Inhoudsopgave

Deel 1: Adviezen van het burgerberaad 3

Advies 1: Agrivoltaics 3

Advies 2: Opslag/waterstof 4

Advies 3. Zonnepanelen 5

Advies 4. Doelgroepen 7

Advies 5. 90% van de gebouwen naar energielabel A 8

Advies 6. Isoleren 9

Advies 7. Regelgeving 10

Advies 8. Klimaatloket 11

Advies 9. Warmte 12

Advies 10. Lichtvervuiling 13

Advies 11. Monitoring Besluitvorming en Uitvoering van adviezen Burgerberaad Energie 2040 14

Advies 12. Draagvlak Windmolens – AFGEWEZEN 16

Advies 13. Vergroten bewustwording – AFGEWEZEN 17

Advies 14. Stimuleer fiets – AFGEWEZEN 18

Advies 15: Afstemming van de communicatie – AFGEWEZEN ... 19

Deel 2: Tekst van de voorstellen van de werkgroep Cocreatie. ... 20

Voorstel 1: Agrivoltaics, zon boven fruitteelt 20

Voorstel 2: Opslag van energie 21

Voorstel 3: Zonnepanelen 23

Voorstel 4: Energielabel A 24

Voorstel 5: Lichtvervuiling 25

Voorstel 6: Communicatie & gedragsverandering (samenvoeging) 26

Voorstel 7: Toegankelijk maken gemeentelijke informatie 30

Voorstel 8: Wet- en regelgeving 33

Voorstel 9: Onderzoek warmtebronnen 34

Voorstel 10: Blijvende betrokkenheid (monitoring) 36

Deel 1: Adviezen van het burgerberaad

Advies 1: Agrivoltaics

Advies
Streef naar 100% gebruik van agrivoltaics in de fruitteelt van de gemeente Houten. Maak mogelijk (wet- en regelgeving), stimuleer en promoot het gebruik van agrivoltaics door samenwerking met stakeholders.

Thema
Agrivoltaics (50% zon doorlatende, beschermende, zonnepanelen boven fruitteelt zonder verlies aan tuinbouwgrond en natuur).

Huidige situatie
Op dit moment is grofweg 1000 hectare landbouwgrond in gebruik voor tuinbouw in de gemeente Houten

Doel
Het streven is dat bij 100% van de fruitteelt in de gemeente Houten gebruik wordt gemaakt van agrivoltaics.

Hoe gaan we dat bereiken?
De gemeente Houten gaat in samenwerking met de Universiteit Wageningen (WUR), de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) en de Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO), Agrivoltaics promoten bij fruittelers en zonne-energieprojectontwikkelaars in de gemeente Houten.

Wat gaan we doen?
1. Gemeente gaat invloed uitoefenen op de provincie om de wet- en regelgeving aan te passen (vergunningstraject verkorten).
2. De gemeente brengt stakeholders (o.a. landbouwgrondeigenaren, fruittelers, WUR/zonne-energieprojectontwikkelaars en inwoners Houten) samen om financiering rond te krijgen en de inwoners van Houten te laten profiteren van betaalbare groene stroom

Wie voert het uit?
De gemeente, zonne-energieprojectontwikkelaars, landbouwgrondeigenaren en fruittelers.

Advies 2: Opslag/waterstof

Advies
Ons advies is dat de gemeente twee plannen maakt voor energie opslag: een voor korte termijn (24h) en een voor lange termijn (zomer-winter). Neem hierbij de onderstaande punten mee die we hebben opgeschreven.

Thema
Opslag van energie

Huidige situatie
Zeer beperkte lokale initiatieven. Niet aanwezig eigenlijk (grootschalig).

Doel
Korte termijn opslag van energie: Opslagcapaciteit voldoende hebben om het verbruik per etmaal te kunnen dekken in de gemeente Houten.

Lange termijn opslag van energie: Opslagcapaciteit voldoende hebben om het verbruik over het jaar te kunnen dekken.

Hoe gaan we dat bereiken?
Korte termijn opslag: door de inzet van de thuis / gebouw opslag, wijk opslag, opslag op gemeente niveau en met behulp van auto accu's.

Lange termijn opslag: door omzetting van elektriciteit naar waterstof en de inzet van aquathermie.

Wat gaan we doen?
1. Gemeente maakt een plan voor de realisatie van korte termijn (24h) opslag van energie. Neem mee:
   a. Differentieer op (1) verschillende soorten woningen (denk aan monumentale woningen en appartementen), (2) individueel en wijk / gemeente, (3) binnen en buitengebied: wat is de beste optie in welk geval? Meerdere vormen zijn nodig.
   b. Bij de keuze van opslagsystemen; kies milieu en mensenrechten vriendelijkere batterijproductie.
   c. Mogelijkheid van auto accu's gebruiken, om 's nachts energie terug te leveren. Ook bij openbare laadpalen.
   d. De geldstroom van opwek naar batterij en weer terug, bij opslag op wijk / gemeente niveau. Coöperatieve opslag (wat je erin stopt krijg je weer terug).
   e. Kijk naar de combinatie van technieken: batterijen, warmte, zwaartekracht (gravitricity). Schakel experts in.
   f. Informatievoorziening, organisatie, vorm. Denk aan een organisatievorm zoals coöperatie.
   g. Maak regelgeving waardoor mensen makkelijk een coöperatie voor opslag van energie op wijk en gemeente niveau kunnen beginnen.

2. Gemeente maakt een plan voor de realisatie van lange termijn opslag van energie. Neem mee:
   a. Dit plan is zelfs belangrijker dan het korte termijn plan.
   b. Bereid je voor op het gebruik van groene waterstof voor opslag/gebruik:
      i. Ga er vanuit dat rond 2030 de waterstofeconomie van de grond begint te komen
      ii. Maak hier ruimte voor in wetgeving/bestemmingsplan: bijv. in het buitengebied (zoals bij zonneveld De Knoest en De Heul) en op bedrijventerreinen toestemming geven voor waterstof productie en opslag.
      iii. Versnel vergunningstrajecten.
      iv. Leg eventueel (waterstof)gas infrastructuur aan bij nieuwbouw.
   c. Hou de ontwikkelingen op dit gebied in de gaten, en bepaal hoe je gaat inspringen op nieuwe ontwikkelingen. Denk aan: Mogelijkheden in waterstof, warmtenetten, warmte opslag in water/bodem/zout/etc.

Wie voert het uit?
Gemeente

Advies 3. Zonnepanelen

Advies
De opwekking van zonne-energie in Houten vergroten door het plaatsen van zonnepanelen met een ondergrens van 50% van de totale energievraag in 2040.

Thema
Zonnepanelen

Huidige situatie
- 25% van de daken hebben op dit moment zonnepanelen (huizen & bedrijfspanden)
- 6 velden zijn voorzien van een vergunning, omvattend 100 hectare (1gigawat uur per jaar per hectare), die leveren 10% van de benodigde energie
- Houten wekt in 2030 35% van alle benodigde energie op via zonnepanelen

Doel
- Houten wekt in 2040 50% van de totale benodigde energievraag op uit zonnepanelen:
  - Zonnepanelen op alle beschikbare daken
  - Agrivoltaics: 500 hectare (zie apart advies Agrivoltaics)
  - Openbare ruimtes
  - Constructies (zonnepanelen die verwerkt worden in producten v.b. fietspaden)
- Meer zonnepanelen op de daken streven naar 100%, dit levert 25% energieopwekking v/d totale behoefte van Houten

- Via andere opties: zoveel gebruik maken van de openbare ruimtes en constructie
    - Openbare ruimtes v.b.: geluidswanden, schoolpleinen
    - Constructie v.b.: fietspaden, stations wanden, zonwering
- Milieubewust produceren/refurbishing/recyclen:
  Het gaat om de productie vooraf en het hergebruik van oude materialen van de zonnepanelen
- Inzet van pvt-panelen, in wijk de Hagen loopt een pilot
- Beleid en wetgeving onderzoeken voor zonnepanelen op monumenten
- Over- en ondercapaciteit opslag onderzoeken (zie advies Opslag)

Hoe gaan we dat bereiken?

- Onderzoek hiervoor is nodig, ook betreft **veiligheid,** deze via de gemeente laten uitvoeren.
- Subsidies beschikbaar stellen
- Informeren, stimuleren via subsidies
- Beleid ontwikkelingen voor monumenten
- Nader onderzoek naar inzet pvt-panelen

Expertise bij diverse organisaties:

- Bedrijven, gemeente-instellingen (scholen, zorginstellingen), bewonersinitiatieven lokaal, huurwoningen, particulieren & VvE en corporaties

Wat gaan we doen?

1. Inventarisatie door de Gemeente van alle bovenstaande opties.
2. Onderzoek bereidwilligheid bij de bedrijven, overheden en overige initiatieven.
3. Innovatie: Samenwerking met o.a. Universiteit Wageningen of Delft

Wie voert het uit?

- Gemeente Houten, die het kan uitbesteden aan externe partners
- Eigenaren van gebouwen
- Energiecorporaties Lokaal
- Buurt initiatieven

Advies 4. Doelgroepen

Advies
Houten aan de slag met de doelgroepen: samen stappen nemen naar energieneutraal 2040. Dit advies raakt communicatie richting doelgroepen en vergroten van bewustwording

Thema
Advies en ondersteuning

Huidige situatie
- Veel mensen zien door de bomen het bos niet meer.
- Urgentie ontbreekt
- Energieprijzen stijgen, bewoners zetten hun verwarming uit (zitten in de kou)
- Mensen nemen nog te weinig maatregelen om energie te besparen, mede door onbekendheid naar de mogelijkheden van bijvoorbeeld het verkrijgen van subsidies.
- Mensen zijn afwachtend en gaan pas in beweging als het noodzakelijk is.

Doel
De burgers van de gemeente Houten zijn op de hoogte hoe zij met hun energie om kunnen gaan, willen bijdrage aan de energietransitie en kunnen bewuste keuzes maken om het doel Energie Neutraal 2040 te bereiken.

Hoe gaan we dat bereiken?
De gemeente schept voorwaarden én faciliteert om de doelgroepen te ondersteunen in bewustwording van de energiebehoefte van Houten. Laten we beginnen bij de kinderen, wat zij zijn de toekomst.

Wat gaan we doen?
1. Gemeente stelt middelen beschikbaar om op scholen bewustwording te vergroten, zodat de kinderen **(onze toekomst)** starten om bewuste keuzes maken in energie neutraal leven. **Zodat zij dat mee kunnen nemen voor deze generatie. Hiermee heeft het een olievlekwerking.**
2. Samen met de kinderen een flyer met een voor-en na visualisatie (foto).
   Hoe ziet Houten eruit in 2040 (Groen, windmolens, inclusief – juiste doorsnede van de bewoners van Houten).
3. Gemeente onderzoekt en identificeert welke behoeftes er spelen per doelgroep
4. Gemeente ondersteunt doelgroepen op maat in hun vraagstukken om stappen te nemen richting energieneutraal.
5. Gemeente brengt relevante partijen en burgers bij elkaar om gezamenlijk doelen te bereiken.

Wie voert het uit?
- Gemeente
- Scholen, Ministerie van Onderwijs
- Verenigingen, Bewonersgroepen en Vrijwilligersorganisatie

Advies 5. 90% van de gebouwen naar energielabel A

Advies
Breng 100% van de nieuwe gebouwen en 90%* van de bestaande gebouwen in de gemeente Houten in 2040 naar energielabel A te brengen. (*afhankelijk van bijzondere gebouwen).

Huidige situatie
Cijfers over verdeling van energielabels en energieverbruik uit 2022 (slides gemeente van sessie 1).

Doel
21% energiebesparing in 2040 door alle gebouwen in gemeente Houten naar energielabel A te brengen.

Hoe gaan we dat bereiken?
1. Inzetten op energiebesparing voor gebouwen (bv. isolatie)
2. Inzetten op energieopwekking voor gebouwen (bv. zonnepanelen)
3. Informatievoorziening, voor-uitzoekwerk en gedragsverandering (zie aparte adviezen).

Wat gaan we doen?
1. Doorlopend monitoren dat 100% van de nieuwbouw voldoet aan energielabel A/BENG-norm.
2. Stel vast wat er voor bestaande gebouwen nodig is om tot energielabel A te komen:
    - Breng het energielabel van alle typen gebouwen in kaart.
    - Inventariseer welke specifieke maatregelen per type gebouw nodig zijn en publiceer dit.
    - Maak een routekaart op basis van diverse criteria.
    - Schrijf eigenaren aan. Bepaal welke uitzonderingen niet meegenomen worden.
    - Leg de uitvoer neer bij de betreffende partijen (*dit* kun jij doen aan jouw gebouw).
3. Maak een plan/ biedt meer ruimte voor verduurzaming van monumentale en bijzondere gebouwen. Betrek hierbij specialisten en eigenaren van deze panden voor advies.
4. Stel elke 5 jaar het energielabel opnieuw vast en schrijf B-G label opnieuw aan.
5. Verduurzaam bestaande woningen door bewoners te ondersteunen (zie uitwerking verderop).
6. Stimuleer woningcoöperaties om huurwoningen te verduurzamen (zie uitwerking verderop).
7. Geef het goede voorbeeld door gemeentegebouwen zsm te verduurzamen (uiterlijk 2030).
8. Verduurzaam alle scholen en sportfaciliteiten voor 2035.
9. Voeg extra eisen toe aan het bouwbesluiten.
10. Zoek de grenzen op qua (landelijke) wet- en regelgeving.

Wie voert het uit?
- Gemeente
- Woningcoöperaties
- Pandeigenaar

Advies 6. Isoleren

Advies
Huiseigenaren bewust maken, activeren, stimuleren en helpen met isoleren, met op maat gesneden communicatie en advies voor het type huis waar je in woont

Thema
Isolatie

Huidige situatie
We weten niks over bewustzijn t.a.v. isolatie. We weten wel: 21.217 woningen, 68% koop, 24% corporatie, 8% huur overig, verdeling energielabels volgens alle cijfers.nl: 37% A, 22%B, 30%C, ca 10% D-G

Doel
Huiseigenaren activeren om te isoleren zodat Houten zijn doel, energieneutraal in 2040, mede hierdoor kan halen. Toewerken naar een zo hoog mogelijk energielabel voor alle woningen.

Hoe gaan we dat bereiken?
- Persoonlijke benadering
- communicatie richten op bewustwording van het belang van isolatie
- onafhankelijk isolatie-advies, door gemeente betaald of evt. kleine bijdrage door bewoner
- aanbieden collectieve inkoop
- stimuleren buurtinitiatieven
- toegankelijk loket voor alle vragen
- eventueel subsidie voor lagere inkomens
- per wijk / per buurt met gelijksoortige woningen
- starten bij woningen met het laagste energielabel, rekening houdend met planning van warmtetransitie
- stimuleren soepeler beleid van de gemeente/Monumentenzorg ten aanzien van isoleren van monumentale panden

Wat gaan we doen?
Actieve persoonlijke benadering van huiseigenaren (brief, bellen, huis-aan-huis-krant)

Wie voert het uit?
Gemeente houdt de regie. Communicatie: gemeente, onafhankelijk advies door non-profit organisatie.

Advies 7. Regelgeving

Advies
Wij adviseren de gemeente om samen met andere gemeenten (VNG) en experts invloed uit te oefenen op de landelijke wet- en regelgeving om zo een energieneutraal Houten 2040 te bevorderen.

Thema
Regelgeving

Huidige situatie
Wet- en regelgeving staat in veel gevallen energietransitie in de weg (bijv. bij energiecoöperaties, dubbel gebruik landbouwgrond, erfgoed en mogelijk andere gevallen)

Doel
Barrières op het gebied van wet- en regelgeving in de energietransitie opheffen

Hoe gaan we dat bereiken?
1. De gemeente gaat actief haar stem laten horen binnen samenwerkingsverbanden die lobbyen om deze wet- en regelgeving sneller landelijk aan te passen
2. We maken hierbij gebruik van het momentum van de totstandkoming van de regeerakkoorden (provincie en Rijk) tot 2040

Wat gaan we doen?
1. Onderzoek op welke gebieden wet- en regelgeving de energietransitie in de weg staat
2. De gemeente kijkt kritisch naar eigen regels en past deze indien mogelijk aan om energietransitie mogelijk te maken.
3. Maak nieuw lokaal beleid als er beleid ontbreekt om energietransitie mogelijk maken.

Wie voert het uit?
De gemeente in samenwerking VNG, andere gemeenten, experts, andere lobbygroepen.

Advies 8. Klimaatloket

Advies
Wij adviseren de gemeente om een “klimaatloket” op te richten. Dit loket is voor alle inwoners goed toegankelijk. Het loket geeft informatie, verwijst door naar bestaande initiatieven voor de uitvoering. Binnen dit loket is alle informatie gecentraliseerd. De klankbordgroep (zie 3.) ondersteunt het loket met expertise.

Thema
Gemeente moet toegankelijker zijn voor inwoners, bedrijven voor kennis, regelgeving en informatie over een energieneutraal Houten.

Huidige situatie
Te veel versnipperde informatie en initiatieven.

Doel
Centraliseren en goed toegankelijk maken van informatie en initiatieven voor inwoners.
Inwoners helderheid geven over hoe zij concreet aan de slag kunnen met energieneutraal wonen en leven.

Hoe gaan we dat bereiken?
1. Fysiek en digitaal loket voor inwoners waarin gemeente en partners (vrijwilligersinitiatieven, bedrijven, corporatie, Stedin, etc.) samenwerken.
2. Maak gebruik van bestaande informatie, ervaringen en organisaties.
3. Klankbordgroep oprichten met experts, bedrijven en inwoners (inhoud en uitvoerbaarheid)

Wie voert het uit?
Gemeente, partners, initiatieven, klankbordgroep, bedrijven

Advies 9. Warmte

Ons advies
Gemeente moet uitzoeken welke warmtebron het beste past bij welke buurt/straat/wijk, rekening houdend met bouwjaar en technische, financiële, ruimtelijke en demografische mogelijkheden en wat mensen al gedaan hebben aan verduurzaming.

Thema
Warmte

Huidige situatie
Merendeel huizen in Houten zijn met aardgas verwarmd.

Doel
Woningen stapsgewijs overstappen op aardgasvrije warmtebronnen.

Hoe gaan we dat bereiken?
- Inventariseren per buurt/straat.
- Begin met Quick-wins (momentum opbouwen).
- Parallel wel beginnen met voorbereidingen moeilijke projecten.

Wat gaan we doen?
1. Welk duurzame bronnen zijn überhaupt mogelijk?
2. Inventarisatie welke warmtebronnen geschikt zijn voor welke wijken.
3. Maatschappelijke kosten per oplossing/gebied bepalen.
4. Regels opstellen om de volgorde te bepalen waarin de gebieden worden aangepakt. Gebaseerd op impact en effect (zoals bijvoorbeeld betaalbaarheid / robuustheid / moeite).
5. Keuzevrijheid voor inwoners bieden op basis van goede informatievoorziening.
6. No-regret maatregelen in kaart brengen, dus particuliere initiatieven faciliteren door aan te geven wat ze kunnen doen zonder te botsen met gemeente initiatieven.

Wie voert het uit?
Gemeente voert het onderzoek uit.
Op basis het onderzoek worden andere partijen ter uitvoering gezocht waarbij commerciële partijen niet meer dan 49% aandeel krijgen

Advies 10. Lichtvervuiling

Advies
Lichtvervuiling te minderen, en zo energie te besparen

Huidige situatie
Veel kantoorpanden zijn onnodig verlicht, reclame blijft onnodig aan staan en straatverlichting blijft branden terwijl er geen activiteiten plaats vinden.

Doel
Minder lichtvervuiling en energiebesparing, beter voor dag en nachtritme flora en fauna.

Hoe gaan we dat bereiken?
Schrijf bedrijven aan op lichtvervuiling en ga hier op handhaven (milieuwetgeving)
Vul de omgevingswet aan met wetgeving omtrent reclame
Monteer bewegingssensoren op lantarenpalen. Onderzoek hierbij wat de impact is van bewegingssensoren op het gevoel van veiligheid en daadwerkelijke veiligheid.

Wat gaan we doen?
1. Bedrijven aanschrijven op onnodige lichtvervuiling en energieverbruik
2. Schrijf een extra regel omtrent reclame-uitingen in de omgevingswet
3. Monteer bewegingssensoren op lantarenpalen, waar haalbaar i.v.m. veiligheid.
4. Maak een keuze waar je bewegingssensoren monteert of energiezuinige lichtbronnen plaatst (led). Kijk naar veiligheid en efficiëntie (energiebesparing).

Wie voert het uit?
Gemeente

Advies 11. Monitoring Besluitvorming en Uitvoering van adviezen Burgerberaad Energie 2040

Advies

Monitoring besluitvorming en uitvoering van adviezen

Het Burgerberaad:

- wil transparantie en onafhankelijk toezicht.
- wil de besluitvorming over haar adviezen en de uitvoering van haar adviezen in de gaten houden en aangesloten blijven bij mogelijke aanpassingen en afwijkingen in aanloop naar en tijdens besluitvorming en uitvoering.
- heeft instrumenten nodig om inzicht te behouden en waar nodig mee te sturen bij uitvoering van haar adviezen

Door middel van:

- een afvaardiging van het Burgerberaad (genoemd de monitoring groep) blijft in functie tot en met decharge van besluitvorming en uitvoering van alle adviezen.
- Degenen die in de monitoring groep zitten, hebben gedelegeerd bevoegdheid om toezicht te houden op de besluitvorming en uitvoering van alle adviezen te monitoren.
- betrokken zijn bij externe partijen die betrokken zijn bij het proces van besluitvorming en uitvoering van de adviezen
- inzicht in de financiering (EZ financiert de uitvoering van de energietransitie vanuit SPUK (bijvoorbeeld SPUK isolatie, SPUK warmtewininstallatie, SPUK procescapaciteit, e.d.) m.i.v. 1-1-2024 voor een periode van 3 jaar en een geschatte omvang van ˜3x750.000€ waaruit (deel)budgetten worden toegewezen aan de diverse uitvoeringstrajecten.
- een onafhankelijke, neutrale partij opdracht te geven om te beoordelen hoe de uitvoering gaat en de uitkomsten van deze beoordeling bij het Burgerberaad legt.
    - beoordeling wat er gebeurt vanuit financieel perspectief door de Houtense Rekenkamer (houdt toezicht op de besteding van de bedragen die het ministerie ter beschikking stelt aan de financiering van de implementatie van de adviezen door de gemeente Houten) en vanuit de kwaliteit van de uitvoering door Rijnconsult (houdt toezicht op de kwaliteit van uitvoering). Gezamenlijk opdrachtgeverschap wordt hierbij toegepast.
- creëren, opzetten, inrichten en beheren van een eigen informatie-platform dat door de gemeente wordt gefinancierd en dat toegang geeft tot transparante informatie over inhoud en proces m.b.t. zowel besluitvorming en ook de uitvoering van haar adviezen
    - de leden van het Burgerberaad hebben toegang tot dit informatie-platform deels AlleenLezen en deels Bewerken-toegang,
    - op dit informatie-platform staat transparant de informatie over alle adviezen en de uitvoeringsprojecten voor deze adviezen,
    - op dit informatie-platform komt minimaal beschikbaar:

    - alle informatie over plannen, planning, fit-gap analyse(s) met de besluiten die leiden tot verschillen tussen elk advies en haar uitvoeringsprojecten, status, voortgang met eventuele besluiten over nieuwe aanpassingen / veranderingen tov van het oorspronkelijk advies.
    - overzicht van overwegingen en besluiten.
- de vrijheid om autonoom de leden van het Burgerberaad bij elkaar te halen om te kijken naar de informatie, haar mening hierover te vormen en dit ongevraagd te communiceren naar B&W.

En eindigt met:

- Decharge door de leden van het Burgerberaad van de gemeente Houten voor de uitvoering van de adviezen en voor de oplevering van de resultaten;
    - Merk op: decharge voor opgeleverde (deel)resultaten kan worden gegeven op verschillende momenten in de tijd bijvoorbeeld op het moment dat de zogenaamde routekaart naar de raad gaat, naar verwachting medio februari 2024.
    - Merk op: niet alle leden van het Burgerberaad worden gedechargeerd; degenen die in de monitoring groep zitten blijven aan met deze nieuwe gedelegeerde bevoegdheid.

In aanmerking nemend dat:

- De leden van dit Burgerberaad vertegenwoordigen de inwoners van de gemeente Houten en namens hen adviezen hebben opgesteld en deze hebben uitgewerkt in een routekaart. De leden van het Burgerberaad nemen hun taak serieus en steken hun nek uit.

Monitoring Besluitvorming en Uitvoering van adviezen Burgerberaad Energie 2040

- De gemeenteraad van de gemeente Houten is eigenaar van het domein waarvoor het Burgerberaad haar adviezen heeft gegeven.
- Het Burgerberaad Energie 2040 is onlosmakelijk verbonden met en is eigenaar van haar adviezen.
- De gemeente Houten gaat aan de slag met deze adviezen.
- Na besluitvorming in de gemeenteraad, naar verwachting medio zomer 2024, worden deze adviezen uitgevoerd en opgeleverd.
- De besluitvorming in de gemeenteraad en de daaropvolgende uitvoering kan mogelijk afwijken van de oorspronkelijke adviezen; dit is de reden om een monitoring groep vanuit het Burgerberaad instant te houden.
- Op deze manier wordt dus samengewerkt door inwoners van de gemeente Houten en de gemeente Houten zelf. Toon het lef om op deze vernieuwende manier van besluitvorming de komende jaren actief de betrokkenheid te blijven zoeken met de leden van het Burgerberaad in het algemeen en de monitoring groep in het bijzonder. Blijf het Burgerberaad betrekken om de onvermijdelijke veranderingen die in de toekomst gaan optreden om te zonder dat het pad wordt bijgestuurd en het benodigde draagvlak meegaat.
- De leden van het Burgerberaad gaan akkoord met het ter beschikking stellen van hun e-mail adressen tbv onderlinge (vervolg-)communicatie.

Advies 12. Draagvlak Windmolens – AFGEWEZEN

Advies
Creëer een breed draagvlak onder inwoners voor het plaatsen van windmolens

Thema
Windmolens van ons samen: Dit advies richt zich niet op het aantal nieuwe windmolens dat geplaatst moet worden, hoogte, locatie etc. De focus ligt op draagvlak en participatie.

Huidige situatie
3 stuks nu (einde levensduur 2040?), eigenaar Eneco, 4 stuks in ontwikkeling bij Goyerbrug (eigenaar Goyerbrug) In opstartfase veel onrust, nu stilstand, inwoners voelen nu geen verbinding met 'hun' windmolens.

Doel
Breed draagvlak creëren onder inwoners voor huidige windmolens, bij vervanging voor nieuwe windmolens en creëren van een nieuw windparken. De windmolens zijn van belang bij het verminderen van de CO^2 uitstoot, we hebben ze nodig als onderdeel van de oplossing om energieneutraal te zijn in 2040.

Als onderdeel van de 3: Wind, zon en opslag

Hoe gaan we dat bereiken?
1. Participatie, Coöperatief windpark. Participanten of leden delen mee in opbrengst. Vb: 50/50
2. Leer van huidige situatie in Houten en gebruik kennis van bestaande projecten, bijv. Rijnenergie
3. Richt je op interactie met de inwoners, als ze geen belang hebben, dan heb je geen breed draagvlak.
4. Maak het een leuke plek, waar mensen kunnen recreëren.
5. Maak inwoners bewust van het belang van windmolens in de energietransitie
6. Maak beleid voor het mogelijk maken van particuliere initiatieven, zoals boerenwindmolens, hoog of laag, klein, solitair of in groep.

Wat gaan we doen?
1. Pas de kennis en ervaring van andere projecten toe op het beleid voor windmolens.
2. Bewaak het proces van uitvoering van beleid op windmolens door het maken van een roadmap
3. Plaats info, cijfers van opbrengst van windmolens op alle communicatieplekken.
4. Trek expertise aan om het windpark aantrekkelijk en veilig (vogels) te maken. Architecten, biologen, kunstenaars

Wie voert het uit?
De gemeente initieert en trekt deskundigen aan om het **beleid** voor windparken vorm te geven. Gemeente: maakt budget vrij om in een windpark te kunnen recreëren.

Advies 13. Vergroten bewustwording – AFGEWEZEN

Advies
Vergroten bewustwording bij alle bewoners van Houten van plan “Energie 2040”(Individueel Eigenaarschap)

Huidige situatie
…nader te bepalen/uitvragen stand van zaken bij gemeente

Doel
Een ieder een eigen (verantwoordelijkheids)besef laten krijgen voor de noodzaak tot verandering van keuzes en gedrag om energieneutraal te worden.

Hoe gaan we dat bereiken?
- Op basis van demografie kennisbehoeften omtrent “Energie 2040” bepalen (doelgroepenbeleid)
- Wij verwachten dat richting 2040 niet iedereen vrijwillig aan een energieneutraal Houten mee zal werken en dat er dus kansen zullen zijn om mensen te motiveren mee te doen.

Wat gaan we doen?
1. Uitvragen bij subgroepen met behulp van vragenlijsten/interviews
2. Ondersteuning op basis van de uitkomsten (financieel, klimaatcoaching, voorlichting,…)
3. Eigen motivatie vergroten/enthousiasmeren op positieve gedragsverandering (gamification?)
4. Onderzoek doen naar de mogelijkheden om individueel gebruik/verbruik in kaart te brengen om deze te verbinden aan positieve/negatieve consequenties op Houtens energiegebruik en -verbruik (bijv. belasting van stroomnet)

Wie voert het uit?
Politieke partijen nemen thema gedragsverandering op in hun partijprogramma’s

Gemeentelijke taskforce op doelgroepenbeleid

Advies 14. Stimuleer fiets – AFGEWEZEN

Advies
Ons advies is het stimuleren van het gebruik van de fiets.

Huidige situatie
Het gebruik van de fiets in Houten is goed maar er is ruimte nog voor verbetering.

Doel
Minder brandstof en energie gebruik (Nogmaals fietsstad van jaar worden)

Hoe gaan we dat bereiken?
1. Bepalen hoe de situatie nu is
2. Infrastructuur van en veiligheid voor de fiets verbeteren. Met name in het centrum (bijvoorbeeld bij het kruispunt bij de Lidl)
3. Parkeerplekken fietsen uitbreiden
4. Pakket bezorging middels elektrische bakfietsen

Wat gaan we doen?
1. Onderzoek fietsbewegingen versus autobewegingen, gebruik parkeergarage,
2. Onderzoek drukke punten, verbreding fietspaden → ruimte voor de elektrische fiets.
3. Leegstaande panden ombouwen tot fietsgarage's. (Castellum waar voorheen Anytime Fitness zat, op het rond waar de Hema zit).
4. Gemeentelijke samenwerking en in overleg met de vervoerders

Wie voert het uit?
1. Gemeente in overleg met parkeerbeheerders, communicatie
2. Gemeente
3. Gemeente in overleg met verhuurders
4. Overleg met andere gemeenten en vervoerders (zoals DHL e.d.)

Advies 15: Afstemming van de communicatie – AFGEWEZEN

Thema
Communicatie: Doelgroep bereik (Ongeacht de inhoud)

Huidige situatie
Onduidelijk hoe relevante doelgroepen bereikt (gaan) worden.
Kanalen: Websites, Krant, TV

Doel
Het effectief inzetten van middelen en faciliteiten met als doel het informeren, bewustmaken en stimuleren van alle relevante doelgroepen, denk aan;

- Bewoners
- Bedrijven
- Laaggeletterde/taalvaardigheid en begripsniveau (ook niet Nederlands sprekende)
- Digitaal vaardigheid
- Demografie (Ouderen, (jong)volwassenen en jeugd
- Inkomens

Hoe gaan we dat bereiken?
1. Door alle relevante doelgroepen in kaart te brengen.
2. In kaart brengen welke kanalen per doelgroep het meest effectief is.
3. De samenwerking op zoeken met doelgroepen, experts en stakeholders.
4. Informatie campagnes (Brede publiek & doelgroep gericht o.b.v. kennis, houding, gedrag) voeren via de voor hen meest toegankelijke kanalen/locaties. (Gemeenschappelijke ruimtes en locaties, zowel online als offline.)

Wat gaan we doen?
1. Website gemeente gebruiksvriendelijker maken. (UX designer inschakelen voor het analyseren van het gedrag op website.)
2. Alle informatiebronnen/voorzieningen centraliseren (Digitaal & Fysiek, zie ook 12b.)
3. De toegankelijkheid van kanalen vergroten en waarborgen. (bijv. Omroep Houten via kabel.)
4. Informatiemiddag- avond, activiteitenmarkt
5. Persoonlijk aanschrijven van burgers
6. Kennisgeving breed
7. Duurzame Flyer & posters
8. Buurtinitiatieven (denk samenwerking met bedrijven of de woningbouw)
9. Aanplakken aan de Rondweg
10. Financiële ondersteuning d.m.v. subsidies (In samenwerking met relevante bedrijven en instanties zoals sociaal team Houten.)

Wie voert het uit?
Gemeente in samenwerking burgers, scholen, woningbouw, bedrijven.

Deel 2: Tekst van de voorstellen van de werkgroep Cocreatie.

Voorstel 1: Agrivoltaics, zon boven fruitteelt

Agrivoltaics zijn 50% zondoorlatende, beschermende, zonnepanelen boven fruitteelt zonder verlies aan tuinbouwgrond en natuur.

Thema: Opwekken van energie

Advies aan gemeente Houten

Ons advies aan gemeente Houten is: streef naar 75% toepassing van agrivoltaics bij de teelt van zacht fruit en 40% bij de teelt van hard fruit in de gemeente Houten. Maak mogelijk (wet- en regelgeving), stimuleer en promoot de toepassing van agrivoltaics door samenwerking met stakeholders.

Huidige situatie

Op dit moment is grofweg 1000 hectare landbouwgrond in gebruik voor tuinbouw in de gemeente Houten. Er lopen veelbelovende proefprojecten, maar deze bevinden zich nog in een proefstadium. Toepassing van agrivoltaics past nog niet in de regelgeving van gemeente Houten.

Doel

75% toepassing van agrivoltaics bij de teelt van zacht fruit en 40% bij de teelt van hard fruit in de gemeente Houten.

Hoe gaan we dat bereiken?

Gemeente Houten gaat in samenwerking met Wageningen Universiteit en Research (WUR), Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) en Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO) de toepassing van agrivoltaics promoten bij fruittelers en ontwikkelaars van zonneparken in de gemeente Houten.

Wat gaan we doen en wanneer?

1. Gemeente Houten onderzoekt met LTO, NFO, fruittelers en WUR de mogelijkheden om agrivoltaics toe te passen bij fruitteelt van hard en zacht fruit. Start: eerste kwartaal 2025.
2. Gemeente Houten gaat invloed uitoefenen op de provincie om de wet- en regelgeving aan te passen (vergunningstrajecten bekorten). Start: eerste kwartaal 2026 juridisch onderzoek en derde kwartaal 2026 start lobbyactiviteiten (afhankelijk van 1).
3. Gemeente Houten brengt stakeholders (o.a. landbouweigenaren, fruittelers, WUR, ontwikkelaars van zonneparken en inwoners Houten) samen om de toepassing van agrivoltaics in de gemeente Houten te stimuleren, zodat de inwoners van de gemeente Houten kunnen profiteren van betaalbare groene stroom. (Start: eerste kwartaal 2027.)

Wie voert het uit?

Gemeente Houten, LTO, NFO, WUR, fruittelers, ontwikkelaars van zonneparken, eigenaren van landbouwgrond en fruittelers.

Voorstel 2: Opslag van energie

Thema: Opslag/opwekken van energie

Advies aan gemeente Houten

Wij adviseren gemeente Houten om opslagmogelijkheden van energie te realiseren:
Opslag van enkele dagen tot een week van stroom in batterijen.
Seizoensopslag voor gebruik van energie op lange termijn bijvoorbeeld met waterstof of warmte.

Huidige situatie

Momenteel zijn er in de gemeente Houten zeer beperkte lokale initiatieven en/of praktijkvoorbeelden van opslag voor enkele dagen. Voor de zomer- en winteropslag zijn er nog geen praktijkvoorbeelden.

Doel

Het vasthouden van stroom door middel van batterijen voor de korte termijn, zodat inwoners uit Houten de mogelijkheid hebben om voor enkele dagen stroom te kunnen gebruiken uit de batterij, wanneer groene stroom niet of nauwelijks aanwezig is. Op de lange termijn moeten inwoners uit Houten gebruik kunnen maken van seizoensopslag (door middel van opslag in waterstof of warmte).

Hoe gaan we dat bereiken?

Kortetermijnopslag door de inzet van verschillende opslagmogelijkheden zoals zoutaccu's, lithiumaccu's in auto's, huizen, gebouwen en wijken.

Langetermijnopslag door omzetting van elektriciteit naar waterstof en de inzet van aquathermie.

Wat gaan we doen en wanneer?

1. **Gemeente Houten maakt binnen twee jaar een plan voor de realisatie van kortetermijnopslag (enkele dagen) van energie. Neem mee:**

   a. Differentieer op:

      - verschillende soorten woningen (denk aan monumentale panden en appartementen);
      - individueel en (coöperatief) wijkniveau;
      - binnen- en buitengebied: wat is de beste optie, in welke situatie? Meerdere vormen van opslag zijn nodig.

   b. Bij de keuze van opslagsystemen:

      - Kies milieu- en mensenrechtenvriendelijke batterijvormen (NMC, LFP en of zout).
      - Onderzoek mogelijkheden van gebruik accu's van auto's als thuisbatterij (ook voor inwoners zonder oprit).

   c. Onderzoek de huidige mogelijkheden om (coöperatieve) wijkopslag te realiseren binnen de huidige wet- en regelgeving. Indien dit niet mogelijk is, pas deze dan aan. Denk hierbij vooral aan de geldstroom van opwek naar

batterij en weer terug, bij opslag in de wijk en coöperatieve opslag.

Dat houdt concreet in dat de consument niet gaat betalen voor zijn eigen opgewekte (groene) stroom. Dit betekent niet dat er geen kosten verbonden mogen worden aan een (coöperatieve) wijkaccu.

d. Wed niet op één paard, onderzoek de diverse mogelijkheden van (opslag)technieken zoals batterijen, warmte en zwaartekracht. Haak aan bij deze ontwikkelingen tot 2040 en stel bij.

2. **Gemeente Houten maakt binnen twee jaar een plan voor de realisatie van langetermijnopslag van energie voor gebruik over het hele jaar. Neem mee:**

   a. Oriënteer en bereid voor op het gebruik van groene waterstof voor opslag en gebruik:

      - Ga ervan uit dat rond 2030 de waterstofeconomie van de grond begint te komen.
      - Maak er ruimte voor in wetgeving/bestemmingsplan, bijvoorbeeld in het buitengebied (zoals bij zonneveld De Knoest en de Heul). Geef toestemming voor opslag en productie van waterstof op bedrijventerreinen.
      - Behoud bestaande gasinfrastructuur en investeer in gasinfrastructuur bij nieuwbouw, zodat deze later gebruikt kan worden voor waterstof.

   b. Wed niet op één paard, onderzoek de diverse mogelijkheden van (opslag)technieken zoals waterstof, warmtenetten en warmteopslag in water, bodem of zout. Haak aan bij deze ontwikkelingen tot 2040 en stel bij.

Wie voert het uit?

Gemeente Houten.

Voorstel 3: Zonnepanelen

Thema: Opslag/opwekken van energie

Advies aan gemeente Houten

De opwekking van energie door middel van zonnepanelen in de gemeente Houten te vergroten naar een niveau waarop zonnepanelen zorgen voor minimaal 50% van de totale energievraag in 2040.

Huidige situatie

- 25% van de daken in de gemeente Houten heeft op dit moment zonnepanelen (huizen en bedrijven).
- Zes velden zijn voorzien van een vergunning, omvattend 100 hectare (1 gigawattuur per jaar per hectare), en leveren 10% van de benodigde energie.
- Gemeente Houten wekt in 2030 35% van alle benodigde energie in de gemeente op via zonnepanelen.

Doel

a. Houten wekt in 2040 minimaal 50% van de totale benodigde energievraag op uit zonnepanelen:
   - zonnepanelen op alle beschikbare daken;
   - agrivoltaics: 1000 hectare (zie advies 1: agrivoltaics);
   - openbare ruimtes of constructies (bijv. geluidswanden, stationswanden en fietspaden).

b. Meer zonnepanelen op de daken, streven naar 100%, dit levert 25% energieopwekking van de totale behoefte van de gemeente Houten.

c. Milieubewust produceren / refurbishing /recyclen: het gaat om de productie vooraf en het hergebruik van oude materialen van de zonnepanelen.

d. Inzet van PVT-panelen; in de wijk de Hagen loopt een pilot.

e. Over- en ondercapaciteit opslag onderzoeken (zie advies opslag).

Hoe gaan we dat bereiken en wanneer?

a. Onderzoek hiervoor is nodig, ook wat betreft veiligheid. Via de gemeente laten uitvoeren.

b. Informeren via gerichte campagne en stimuleren via subsidies (zie advies 4: campagne).

c. Beleid ontwikkelen voor monumenten (zie advies wet- en regelgeving).

d. Nader onderzoek naar inzet PVT-panelen.

e. Onderzoek de mogelijkheid voor plaatsing van zonnepanelen op al het gemeentelijk vastgoed, en plaats het daar waar mogelijk.

Expertise met diverse organisaties

Bedrijven, gemeente-instellingen (scholen, zorginstellingen), lokale bewonersinitiatieven, woningcoöperaties, particulieren en VvE's.

Wat gaan we doen?

1. Uitvoeren van bovenstaande mogelijkheden.
2. Onderzoek bereidwilligheid bij bedrijven, overheden en overige initiatieven.
3. Innovatie: samenwerken met o.a. Wageningen Universiteit en Research of Technische Universiteit Delft.

Wie voert het uit?

- Gemeente Houten in samenwerking met experts
- Eigenaren van gebouwen
- Energiecoöperaties Lokaal
- Buurtinitatieven

Voorstel 4: Energielabel A

Thema: Besparen

Advies aan gemeente Houten

Gemeente Houten heeft besloten dat we in 2040 energieneutraal zijn als gemeente. Dit is een ambitieus en mooi streven waar de bewoners van Houten trots op mogen zijn. Wij adviseren de gemeente om aan de eigenaren van panden die label B of C hebben uit te leggen dat het noodzakelijk is dat deze woningen naar energielabel A gebracht worden teneinde dit doel te behalen. Maak er een gezamenlijk doel van, maak het leuk!

Met welke maatregelen behaal je label A?

Het is een combinatie van het isoleren van dak, muren, glas, vloeren, een warmtepomp, zonnepanelen, zonneboiler.

Hoe gaan we dat bereiken?

Hoe kan de gemeente de eigenaren van deze panden stimuleren?

- Informeer in Q1 van 2024 individueel welk label ze nu hebben en leg uit wat label A oplevert voor deze eigenaar.
- Stel als doel dat in 2030 het pand label A heeft.
- Laat de eigenaren in Q1 van 2025 weten welk label ze dan hebben; wat is er nodig om label A te behalen?
- Laat de eigenaren in Q1 van 2026 weten welk label ze dan hebben; hebben ze hulp nodig als ze nog geen label A hebben behaald?
- Eenmaal per jaar de eigenaren individueel benaderen en de aanpak intensiveren.

Voorstel 5: Lichtvervuiling

Thema: Besparen

Advies aan gemeente Houten

Lichtvervuiling minderen en zo energie besparen.

Huidige situatie

Veel kantoorpanden zijn onnodig verlicht, reclame blijft onnodig aan staan en straatverlichting blijft branden terwijl er geen activiteiten plaatsvinden.

Doel

Minder lichtvervuiling en energiebesparing, beter voor dag- en nachtritme flora en fauna.

Hoe gaan we dat bereiken?

- Schrijf bedrijven aan op lichtvervuiling en ga hierop handhaven (milieuwetgeving).
- Vul de omgevingswet aan met wetgeving omtrent reclame.
- Monteer bewegingssensoren op lantaarnpalen. Onderzoek hierbij wat de impact is van bewegingssensoren op het gevoel van veiligheid en daadwerkelijke veiligheid.

Wat gaan we doen?

1. Bedrijven aanschrijven op onnodige lichtvervuiling en onnodig energieverbruik.
2. Schrijf een extra regel omtrent reclame-uitingen in de omgevingswet.
3. Monteer bewegingssensoren op lantaarnpalen, waar haalbaar i.v.m. veiligheid.
4. Maak een keuze waar je bewegingssensoren monteert of energiezuinige lichtbronnen plaatst (led). Kijk naar veiligheid en efficiëntie (energiebesparing).

Wie voert het uit?

Gemeente Houten

Voorstel 6: Communicatie & gedragsverandering (samenvoeging)

Inleiding
Deze uitwerking is een samenvoeging van de vastgestelde adviezen die werkgroep Communicatie & Gedragsverandering toegewezen heeft gekregen, waaronder:

- Vastgesteld advies 4: Campagne Energieneutraal 2040
- Vastgesteld advies 8: Toegankelijk maken van informatie

Huidige situatie

Momenteel valt er (ondanks de geboekte vooruitgang) veel winst te behalen op het gebied van milieubewust leven. De impact die wij hebben op het milieu is groot en heeft serieuze gevolgen voor onze leefomgeving en portemonnee.

Sommigen van ons zien de urgentie ervan in om ons gedrag aan te passen en sommigen zijn zich hiervan minder bewust en/of vertonen uitstelgedrag. Anderen willen wel maatregelen nemen maar weten niet waar te beginnen, of zien simpelweg niet het eigen belang ervan in.

Daarnaast leiden sommige keuzes die gemaakt worden tot negatieve gevolgen die onbedoeld zijn. Een voorbeeld hiervan is ervoor kiezen om de verwarming uit te laten staan bij stijgende energieprijzen. Waarbij het logisch lijkt om weinig of niet te ventileren (omdat het anders te koud wordt in huis) met als gevolg dat de kans op schimmelvorming in de woning wordt vergroot. Dit is niet bevorderlijk voor de gezondheid en dit blijkt een averechts effect te hebben op de besparing in de portemonnee.

Zo zijn er meerdere situaties en voorbeelden te benoemen waardoor wij tot de conclusie zijn gekomen dat het van toegevoegde waarde is om:

- de burgers van de gemeente Houten te informeren over de voordelen en mogelijkheden middels een lang lopende campagne;
- faciliteiten (zoals een klimaatloket/duurzaamheidscentrum) te bieden aan burgers van de gemeente Houten en bedrijven die er gevestigd zijn en deze samen te brengen;
- de burgers van de gemeente Houten te stimuleren om, in het kader van gedragsverandering, keuzes te maken die in lijn zijn met het bevorderen van de klimaatdoelstellingen van gemeente Houten.

Onze missie

Het doel van deze campagne is om burgers van de gemeente Houten actief bij te laten dragen aan de transitie naar een energieneutraal Houten in 2040. Wij geloven er namelijk in dat als eenieder de noodzaak en het (persoonlijk) belang inziet van een energieneutraal Houten, met daarnaast een bewustzijn van de mogelijkheden, het draagvlak om hieraan mee te doen zal vergroten.

Onze visie

Het leveren van een actieve bijdrage kan eenieder op zijn/haar eigen manier doen, binnen de kaders van zijn/haar (financiële) mogelijkheden. Om onze (mede)burgers hiermee op weg te helpen is het van essentieel belang dat zij goed geïnformeerd en ook gestimuleerd worden middels de hiervoor beschikbaar gestelde faciliteiten door de gemeente en andere belanghebbenden.

De campagne

Het idee is dan ook om een campagne te voeren waarin de volgende energiegerelateerde thema's belicht worden:

- Besparen
- Opwekken
- Opslaan

De inhoud van deze thema's zal zich richten op de voordelen, mogelijkheden en rollen van alle belanghebbenden. Onwetendheid zou geen excuus mogen zijn voor het niet nemen van eigenaarschap. Niet voor burgers, de gemeente en derden.

De doelgroepen

Er zijn drie doelgroepen die respectievelijk gesplitst kunnen worden in subcategorieën:

- Huurders
- Huiseigenaren / particuliere verhuurders
- Bedrijven

Huurders

Voor deze doelgroep adviseren wij gemeente Houten om zich met de campagne voornamelijk te (blijven) richten op het thema besparen.

De directe invloed die deze groep kan uitoefenen op de CO2-uitstoot is beperkt; het verschil dat zij kunnen maken zit hem met name in hun gedrag. Door het gewenste gedrag positief te stimuleren in de vorm van het bieden van mogelijkheden om ook in de portemonnee te besparen, verwachten wij dat de stap laagdrempelig genoeg is om het gedrag te beïnvloeden.

Ideeën voor onderwerpen

- Een duurzaamheidspakket ter beschikking stellen (aan te vragen via het klimaatloket/duurzaamheidscentrum).
- Kortingen bieden op (zuinige) huishoudelijke apparaten. (Zoek de samenwerking op met relevante partijen, zoals een fabrikant of wit-/bruingoedhandelaar.)

Huiseigenaren / particuliere verhuurders

Voor deze doelgroep adviseren wij gemeente Houten om zich met de campagne voornamelijk te (blijven) richten op de thema's besparen en opwekken.

Deze doelgroep kan al veel meer (directe) invloed uitoefenen op hun CO2-uitstoot. Dit komt door de beslissingsbevoegdheid die zij in grotere mate hebben over de grootste bron van energieverbruik (lees: de woning) van een persoon.

Ideeën voor onderwerpen

- Zie ideeën voor huurders.
- Bied subsidies voor meerdere vormen van isoleren en opwekken.
- Lobbyen voor goedkeuring van (thuis)batterijen met grotere capaciteit. (Overige EU-landen lopen op ons vooruit.)

Bedrijven

Voor deze doelgroep adviseren wij gemeente Houten om zich met de campagne voornamelijk te (blijven) richten op alle drie de hoofdthema's.

Ideeën voor onderwerpen

- Zie ideeën voor huurders, huiseigenaren en particuliere verhuurders. (Maak het ook relevant voor bedrijven.)
- Organiseer initiatieven zoals een dag van duurzaam Houten.
- Hanteer (waar mogelijk) een lichten-uitbeleid in panden.

Overige doelgroepen

Kinderen (7 t/m 10 jaar)

Door het bereiken van basisschoolleerlingen wordt er ingezet op de lange termijn. Kinderen zijn immers de toekomst. Door hen vroegtijdig te betrekken bij de gestelde doelen, vergroten wij de kans dat zij later bewuster zullen handelen op een leeftijd waarop zij een daadwerkelijk verschil kunnen maken.

Ideeën voor onderwerpen

- Een lespakket over duurzaamheid ter beschikking stellen voor scholen
- Gebruikmaken van gamificatie om duurzaam gedrag verder te stimuleren (spelletjes, opdrachten, competities o.i.d., zowel online als fysiek, denk aan NEMO in Amsterdam)

Pubers & adolescenten (11 t/m 25 jaar)

Middelbareschoolleerlingen en studenten zijn over het algemeen moeilijker te bereiken via een traditionele aanpak en invalshoek. Ze zijn eigenzinnig en bevinden zich in een fase waarin zij zichzelf en de wereld aan het ontdekken zijn.

De rebelse aard van deze levensfasen heeft echter een positieve bijkomstigheid, doordat pubers zich richten op hoe dingen anders en beter kunnen. Technologische ontwikkelingen leiden vaak tot digitale oplossingen en maken dat kinderen en pubers over het algemeen een innovatieve denkwijze adopteren.

Ideeën voor onderwerpen

- Een lespakket over duurzaamheid ter beschikking stellen voor scholen
- Gebruikmaken van gamificatie om duurzaam gedrag verder te stimuleren (spelletjes, opdrachten, competities o.i.d., zowel online als fysiek, denk aan NEMO in Amsterdam)

Hierbij is het van belang voor de gemeente om haar middelen effectief in te zetten om deze doelgroepen te bereiken via de juiste kanalen.

Kanalen

- **Fysiek** borden/posters bij hightrafficlocaties, post/krant, omroep Houten en loket
- **Website** meertalig, relevant voor (toekomstige) burgers van Houten
- **Social media** platformen inzetten voor relevante doelgroep

Social media

Facebook: huurders en huiseigenaren (ook particuliere verhuurders) > vrij uitgebreide SMA-tool voor gerichte marketing

LinkedIn: bedrijven en (young) professionals (19 jaar en ouder)
Instagram: promofilmpjes, infomercials en duurzaamheidschallenges (11 jaar en ouder)

• Adolescenten (19-25 jaar)	borden/posters bij hightrafficlocaties, social media, website en loket
• Volwassenen (26-40 jaar)	borden/posters bij hightrafficlocaties, post/krant, social media, website en loket
• Middelbare leeftijd (41-49 jaar)	borden/posters bij hightrafficlocaties, post/krant, omroep Houten, social media, website en loket
• 50+ (50-65 jaar)	borden/posters bij hightrafficlocaties, post/krant, omroep Houten, website en loket
• Bejaarden (66-80 jaar)	borden/posters bij hightrafficlocaties, post/krant, omroep Houten en loket

Voorstel 7: Toegankelijk maken gemeentelijke informatie

Thema: Communicatie en informatie

Advies aan gemeente Houten

Gemeente richt een 'klimaatloket' in om informatie over energieneutraal makkelijk te kunnen vinden. Ons voorstel is om dit advies te koppelen aan advies 4.

De start van het klimaatloket is tevens de start van de campagne die loopt tot eind 2040. Het klimaatloket blijft beschikbaar na 2040.

Aandachtspunten

Voor de uitwerking van het loket zijn de volgende punten belangrijk:

1. Wat is het doel van het loket?

    a. De burgers van Houten ondersteunen in hun zoektocht naar het verduurzamen van hun woning, gebouw of bedrijf.
    b. Dit loket adviseert over de mogelijkheden van opslaan, opwekken en besparen.
    c. Het loket helpt de burger met het vinden van de juiste adviseur voor hun vraagstuk. Zij krijgen op maat advies op wat voor hun situatie van toepassing is.
    d. Subsidiepotjes onder de aandacht brengen van de burgers.
    e. Zorgen voor juiste informatievoorziening rondom de stappen die genomen worden om het doel (energieneutraal in 2040) te bereiken. Praktische informatie voor verschillende doelgroepen en naar draagkracht.
    f. Zij communiceren geregeld welke doelstelling behaald moeten worden en laten weten welke mijlpalen/successen er behaald zijn. Zij stimuleren de burgers om een actieve bijdrage te leveren.
    g. Zij adviseren en stellen educatiepakketten beschikbaar voor scholen om educatie te geven over besparen, opwekken en opslaan.

2. Wat zijn de doelgroepen?

    a. Kinderen
    b. Jongvolwassenen
    c. Volwassen (huurders/kopers)
    d. Mindervaliden
    e. Bedrijven

3. Welke vorm krijgt het loket? (fysiek (infobalie/spreekuur/consultants), digitaal of andere vorm)

    a. Fysiek > infobalie
    b. Informatieflyers beschikbaar op het gemeentehuis

c. Alsof je naar een financieel loket gaat. Hoe ziet jouw situatie eruit? Hoe is je woning, je draagkracht en welk persoonlijk stappenplan past er bij jouw situatie. De gemeente kan op deze manier ook monitoren of zicht krijgen wat er wel of niet mogelijk is. Om misschien op een later moment nog met bedrijven in gesprek te gaan. Bijvoorbeeld door groots in te kopen en daarmee korting te krijgen, waardoor het voor de burgers goedkoper wordt om bijvoorbeeld zonnepanelen aan te schaffen.
d. Digitaal > social media (X, Facebook, LinkedIn, Instagram) en website
   Idee voor een bepaalde campagne: hoe mooi zou het zijn als het overschot aan opgewekte energie gedeeld kan worden met de buurt? De gemeente stimuleert en adviseert over de mogelijkheden van opslaan en delen met de buurt.

4. Welke partijen zijn betrokken bij het loket?

   a. Energierijk Houten
   b. Duurzaam Eiland van Schalkwijk
   c. FIXbrigade
   d. Energieambassadeurs
   e. Stedin
   f. Vereniging van eigenaren
   g. Woningbouw

   Bovengenoemde partijen dragen mede bij aan het succesvol invullen van het klimaatloket. Omdat zij samen met de gemeente nadenken over de bezetting en het bundelen van expertise ter ondersteuning van de burgers.

5. Wat is de verhouding tot andere informatiebronnen en partijen? Er is in Houten al een fysiek Energieloket (van EnergieRijk Houten) en een digitaal regionaal energieloket (jouwhuisslimmer.nl). Daarnaast zijn er andere bronnen voor info en/of hulp zoals Duurzaam Houten, Energierijk Houten, Duurzaam Eiland, FIXbrigade en energieambassadeurs.

   a. De informatie is versplinterd. Als de gemeente geen eigenaarschap neemt om deze partijen te laten samenwerken, wordt het lastig om de doelstelling te bereiken. Dit omdat de gemeente geen zicht heeft op hoe het verloopt en welke burgers nu daadwerkelijk de adviezen opvolgen.
   b. De gemeente helpt de burgers door één ingang te organiseren d.m.v. het klimaatloket. De burgers worden geholpen tijdens hun zoektocht naar antwoorden en/of hulp. Nu weten ze vaak niet bij wie ze met welk vraagstuk moeten zijn. Er is behoefte aan één aanspreekpunt.
   c. Er wordt gewerkt aan een kennisbank, waarbij opgedane kennis gedeeld wordt met de burgers van Houten.

6. Welke derde partijen zouden betrokken kunnen worden?

    a. Experts
    b. Leveranciers van zonnepanelen
    c. Samenwerkingsverbanden om goedkoop in te kopen

7. Wat is de rol van de gemeente?

    a. Eigenaarschap nemen rondom het klimaatloket om de burgers te ondersteunen in hun zoektocht naar het verduurzamen.
    b. Samenbrengen van expertise die invulling kan geven aan het loket.
    c. Beschikbaar stellen van ruimte, zodat de burgers langs kunnen komen.
    d. Het mogelijk maken, door samen te werken met bedrijven, om een APK-keuring voor hun huis te doen. Wat is de staat van de woning? Deze informatie kan dan bekeken worden door een adviseur om een advies om maat te geven. Welke maatregelen kan de nu en voor in de toekomst nemen?

Combineer het isolatieloket (advies 4) met het klimaatloket. Dat past binnen de lijn die hierboven staat.

Voorstel 8: Wet- en regelgeving

Thema: Wet- en regelgeving

Advies aan gemeente Houten

Wij adviseren gemeente Houten om meer inzicht te krijgen in voor de energietransitie belemmerende wet- en regelgeving en deze belemmeringen zoveel mogelijk op te heffen in samenwerking met experts om zo een energieneutraal Houten 2040 te realiseren.

Huidige situatie

Wet- en regelgeving belemmert in sommige gevallen de energietransitie. Denk bijvoorbeeld aan:

- Toepassing van agrivoltaics in de fruitteelt (PV, zonne-energie)
- Dubbel gebruik landbouwgrond (PV, zonne-energie)
- Regelgeving (gemeentelijke) monumenten (verbouw, verduurzaming)
- Regelgeving en energiecoöperaties. (Opslag)
- Regelgeving omtrent opladen EV zonder oprit (EV, elektrische auto) - Trage vergunningstrajecten

Doel

Barrières opheffen die binnen de invloedssfeer van de gemeentelijke politiek van Houten vallen op het gebied van wet- en regelgeving met betrekking tot de energietransitie, zodat het makkelijker wordt om te verduurzamen.

Hoe gaan we dat bereiken?

1. Gemeente Houten gaat actief haar stem laten horen binnen de samenwerkingsverbanden die lobbyen om deze wet- en regelgeving sneller landelijk dan wel lokaal door te voeren.

2. Gemeente Houten maakt gebruik van het momentum van de totstandkoming van de regeerakkoorden (provincie en Rijk) tot 2040 met als leidraad de Klimaatwet en het Klimaatakkoord.

Wat gaan we doen en wanneer?

1. Gemeente Houten onderzoekt op welke gebieden wet- en regelgeving de energietransitie in de weg staat. Start: laatste kwartaal 2024.
2. Gemeente Houten kijkt kritisch naar eigen regelgeving en past deze aan, indien zij daartoe bevoegd is, om de energietransitie mogelijk te maken. Start inventarisatie: eerste kwartaal 2025 en start aanpassing regelgeving: derde kwartaal 2025.

Wie voert dit uit?

Gemeente Houten in samenwerking met de VNG, andere (buur)gemeenten, lobbygroepen, juristen / leden Provinciale Staten / Tweede Kamerleden die zich met dit onderwerp bezighouden.

Voorstel 9: Onderzoek warmtebronnen

Thema: Warmte

Advies aan gemeente Houten

Zoek uit welke warmtebron het beste past bij welke buurt/straat/wijk, rekening houdend met bouwjaar en technische, financiële, ruimtelijke en demografische mogelijkheden en wat mensen al gedaan hebben aan verduurzaming.

Huidige situatie

Merendeel van de woningen en andere gebouwen in de gemeente Houten wordt met aardgas verwarmd.

Doel

Woningen en andere gebouwen stapsgewijs laten overstappen op duurzame warmtebronnen.

Hoe gaan we dat bereiken?

- Inventariseren per wijk/buurt/straat
- Beginnen met quick-wins (momentum opbouwen)
- Begin wel parallel met voorbereidingen voor moeilijke projecten (gebouwen en woningen met energielabels D, E, F en G)

Wat gaan we doen?

1. Inventariseer welke duurzame bronnen mogelijk zijn in de gemeente Houten. Denk hierbij aan:
   - Aquathermie (TEO, TEA, TED)
     (Denk ook aan de waterwinning in Tull en ’t Waal en de eventuele toekomstige waterwinning in Schalkwijk.)
   - Geothermie ≥ 500 m
   - Bodemenergie < 500 m
   - Toepassen van restwarmte
   - Biogas (uitsluitend van lokale reststromen die niet onttrokken worden aan een ander doel)
   - Zonthermie (PVT-panelen in combinatie met een collectief warmtenet)
   - Waterstof (t.b.v. opslag en als brandstof)
   - All-electric warmtepomp
   - Biomassacentrales (uitsluitend lokale reststromen die niet onttrokken worden aan een ander doel)

   P.M. Let op de lange termijn warmte en koude opslag

   Na de inventarisatie van punt 1 volgt een rapport/communicatie waarin wordt uitgelegd welke duurzame bronnen geschikt zijn voor de toepassing in een bepaalde wijk, buurt of straat.

   Gebruik daarbij de uitkomsten van het onderzoek naar energielabels (uit advies 5-90% van de gebouwen naar label A).
2. Bereken de kosten per duurzame oplossing voor iedere wijk, buurt of straat.
   Bepaal een voorkeursvariant per wijk/gebied en bereken hoeveel duurzame energie er nodig is voor opslag en transport en het al

dan niet aanleggen van (vernieuwde) infrastructuur. Vergeet niet om de overige gebouwen in de wijk, het gebied mee te nemen in deze berekening.

Informeer de inwoners welke voorkeursvariant voor hen van toepassing is. Leg uit waarom die variant de voorkeur heeft en hoeveel huishoudens mee moeten doen om de oplossing haalbaar te maken. Licht toe welke alternatieven er eventueel nog zijn. Vertel bewoners welke inspanning er financieel gedaan moet worden voor hun specifieke geval en wat de verwachte besparingen zijn.

3. Bepaal de volgorde waarin de gebieden, wijken of straten worden aangepakt. Gebaseerd op impact en effect (zoals bijvoorbeeld betaalbaarheid/robuustheid/moeite). Stel vervolgens een tijdpad op voor de aanpak. (Tip: neem de resultaten van de wijk de Polders mee in het opstellen van het tijdpad.)
4. Bied inwoners keuzevrijheid op basis van goede informatievoorziening.
5. Geef ruimte voor particuliere initiatieven en kijk hoe deze initiatieven te combineren zijn met de gemeentelijke plannen.
6. Inventariseer welke warmtebronnen er mogelijk zijn voor kantoren, scholen, winkels, gebedshuizen en overige niet voor bewoning bestemde gebouwen. Bespreek de uitkomst van de inventarisatie met de eigenaren.

Wie voert het uit?

Periode 2024-2025

De gemeente geeft opdracht aan nader te bepalen externe specialistische adviesbureaus om de verschillende inventarisaties uit te voeren. Bied het burgerberaad (monitoringsgroep of subgroep warmte) gelegenheid mee te kijken.

Periode 2026-2032

De gemeente gaat verder met de resultaten van het onderzoek en gaat de plannen verder uitwerken en uitvoeren.

Voor de uitvoering en/of exploitatie worden andere partijen gezocht waarbij commerciële partijen niet meer dan 49% aandeel krijgen in het betreffende project.

Voorstel 10: Blijvende betrokkenheid (monitoring)

Thema: Blijvende betrokkenheid

Advies aan gemeente Houten

Ons advies aan gemeente Houten is om een goede, blijvende samenwerking tussen de gemeente en het burgerberaad te organiseren.

Huidige situatie

Het burgerberaad is gestart door de gemeente om zich te laten adviseren over hoe de gemeente Houten energieneutraal kan worden. 2040 is nog ver weg. Met het burgerberaad heeft de gemeente de betrokkenheid van een grote groep inwoners geactiveerd.

Doel

Blijvende betrokkenheid (voet tussen de deur) van het burgerberaad bij de ambitie energieneutraal 2040 en de routekaart. Daarvoor willen we een goede, blijvende samenwerking tussen de gemeente en het burgerberaad verder vormgeven en versterken. Deze samenwerking eindigt op het moment dat de ambitie energieneutraal is gehaald.

Hoe gaan we dat bereiken?

- Monitoring van de doelstelling en uitvoering van de routekaart met het gemeentelijke team Duurzaamheid.
- Periodiek overleg tussen wethouder(s) duurzaamheid en het burgerberaad over de voortgang.
- Wethouder(s) en het burgerberaad doen verslag aan de gemeenteraad en leggen eventuele knelpunten voor aan de gemeenteraad.

Wat gaan we doen en wanneer?

Team Duurzaamheid rapporteert jaarlijks schriftelijk de voortgang van de doelstelling en de uitvoering van de routekaart aan het voltallige burgerberaad (= deelnemers die gestemd hebben over de adviezen). Aan geïnteresseerden wordt de monitoring mondeling toegelicht.
Eens per twee jaar overlegt een afvaardiging van het burgerberaad met de wethouder(s) duurzaamheid. Dit doen we in jaar 1 en jaar 3 van een bestuursperiode. Tijdens dit overleg beoordeelt de afvaardiging van het burgerberaad:

- in hoeverre de adviezen inhoudelijk uitgevoerd worden;
- of de planning van de activiteiten uit de routekaart gehaald wordt;
- of er nieuwe duurzaamheidsontwikkelingen zijn waarvoor de mening van inwoners nodig is.

Van het overleg wordt een gezamenlijk schriftelijk verslag gemaakt dat de wethouder(s) naar de gemeenteraad stuurt (sturen). In het geval dat er knelpunten geconstateerd worden, organiseert (organiseren) de wethouder(s) een gesprek tussen de gemeenteraad en de afvaardiging van het burgerberaad.

Wie voert het uit?

De afvaardiging van het burgerberaad bestaat uit tien personen. Deelnemers aan de afvaardiging zitten minimaal twee jaar en maximaal zes jaar. Leden van het voltallige burgerberaad kunnen zich kandidaat stellen voor deze afvaardiging. De eerste afvaardiging van tien personen wordt bij voorkeur gekozen door het burgerberaad tijdens de bijeenkomst waarop de routekaart aan de gemeenteraad wordt overhandigd. Bij deze verkiezing mag op vijf personen gestemd worden. Als er meer dan twintig kandidaten zijn, dan vindt de verkiezing in twee rondes plaats.